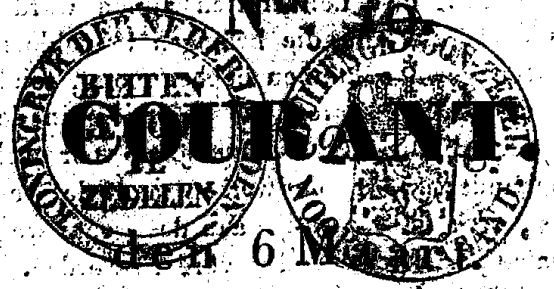
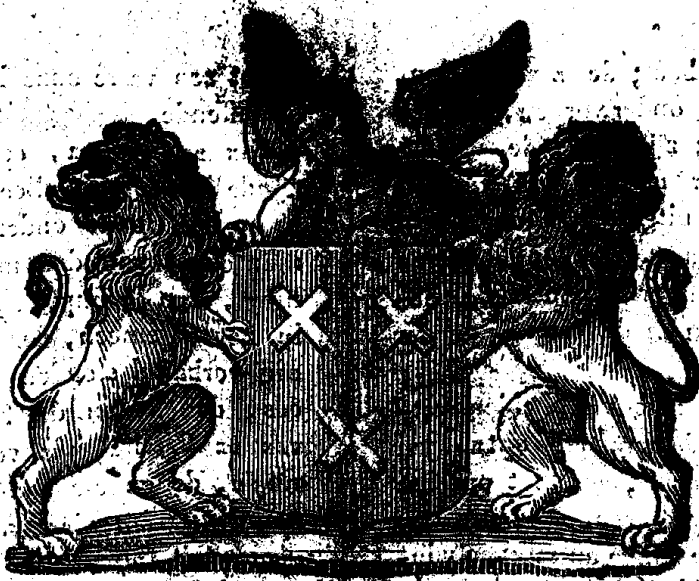

A°. 1850.

BREDASCHE

Zaturdag

De prijs der Courant is, door het geheele Koninkrijk, franco per post, in 't jaar f 9:00, half jaar f 4:50, kwartaal f 2:25.

Alle Inzendingen van Brieven, Advertentien, enz., geschieden aan de uitgever dezer, welke jaarsren drie verzoeken op Zegel te stellen.

N E D E R L A N D E N.

Breda, — 5 Maart.

Gisteren donderdag heeft de Tweede Kamer der Staten-Generaal eene openbare zitting gehouden. In dezelve is de Kamer van de Bredasche Sociëteit, ten geleide van een ontwerp van wet, houdende, dat het amortisatie syndicaat wordt (gemagtigd, om de schuldbekentnissen van hetzelfde, rentende 4½ per cent, naar gelang der omstandigheden, in te trekken, en daarvoor successievelijk weder uit te geven andere schuldbekentnissen van eene andere rente. Die uitgifte zal echter niet mogen geschieden, dan na de goedkeuring der Staten-Generaal, en de goedkeuring van Z. M. den koning te hebben bekomen. Bij de aanvaarding van de volgende tienjarige begrooting zal van het verrigte ten deze aan de Staten-Generaal opening worden gedaan.

Daarna heeft zich de Kamer in comité-generaal gevormd, in hetwelk, naar men zegt, eene koninklijke boodschap betrekkelijk de wetten op de accynsen is ingekomen.

Op den 2den dezer is de centrale afdeeling dier Kamer vergaderd geweest, en hebben Hunne Excellentien de ministers van justitie en finantien die bijeenkomst bijgewoond, ten einde de verlangde inlichtingen te geven, omtrent sommige bedenkingen door de sectien, aangaande het ontwerp van wetboek van strafvordering en de voordragt wegens de heffing der accynsen, in de zittingen gebragt.

— Bij ordonnantie der raadkamer van de rechtbank van Breda, van den 2den dezer, zijn de heeren **de Potter** (reeds veroordeeld, en thans dien ten gevolge gevangenen, om een politiek misdrijf); **Frans Tieleman**, oud 30 jaren, referendaris bij het departement van Buitenlandsche zaken; **Adolph Bartels**, oud 27 jaren, redacteur van het *Journal de la Catholique*; **J. J. Coché-Mammens**, drukker en uitgever van *le Courrier des Pays-Bas*; **Edouard van der Schueren**, drukker en uitgever van *le Journal ou l'Ami du Roi et de la Patrie* en **J. B. Neve**, drukker en uitgever van *le Catholique* en van *den Vaderlander*, beklagden, als schrijvers, mede-arbeiders, of medepligtigen en de behulpzame hand geleend hebbende van en aan aanslag en complot, om de regering te vernietigen of te veranderen, — crimineel, naar de kamer tot in staat van beschuldiging stellen verzonden. Volgens deze ordonnantie is de beschuldiging **KAPITAAL**; het 102de artikel is in die ordonnantie niet met het 87ste gecombineerd, en de eisch kan reeds niet minder zijn dan de dood.

— Het dagblad *le Politique* verwondert zich grootelijks dat de heeren *le Hon* en *de Celles*, die nog korteling aan het hoofd der oppositie stonden, de heeren *le Vielleuze* en *Della Faille d'Huijsse*, die onlangs van hunne posten ontzet zijn geworden, en de heer *de Boissin*, die met het verlies van zijnen post bedreigd geweest is, in de jongste zitting der Tweede Kamer, voor het ter zijde leggen van het in ons vorig nummer vermelde, schand-schrift gestemd hebben. Zoegt er bij, dat er tegenwoordig vreemde machten in 's Gravenhage in omloop zijn over hetgeen tusschen het ministerie en zekere afgevaardigden voorvalt. Zien de *Politique* en de zijne niet in, dat de waardige houding der regering de woelingen der factie meer en meer tot bedaren brengt.

— Men verzekert, dat Z. M. het onderdanig, of, zoo als de baron wil, het brutaal verzoek van den heer *de Stassart*, om zijne f 1800 's jaars terug te bekomen, heeft gedeclineerd en gewezen van de hand.

— De *Courrier des Pays-Bas* heeft, op den 3den dezer, zijne correspondentie van Parijs door middel van den post, voor het eerst na den 9den Februarij, verzegeld ontvangen. Hij dreigt met eene actie tot vergoeding van schaden en intresten wegens dat feit. *Pauvre hère!*

— Volgens eene officiële aan het engelsch parlement gedane opgave, beloopt de effective krijgsmagt van dat land, zoo in Engeland, als daar buiten en in Oost-Indie, 90,302 man.

Lord *Aberdeen* heeft zich, in eene volle vergadering van het Hoogerhuis, op de volgende wijze over dom *Miguel* uitgelaten.

» Dom *Miguel* is een bedrieger, een verrader en een gemeedige. Hij is de dichter der lafhartigheid (*cowardice*), en, wat nog meer is, dat hij lafhartig-wreed (*cowardly*) is; maar wat gaat dat alles ons aan, indien zijne wreedheid en lafhartigheid ons goede handels-voordeelen aanbrengeu?»

— Op aanstaanden woensdag, den 10den Maart, zal, in de vergadering van het departement der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, ten huize van *L. Oers*, eene redevoering gehouden worden door den WelEdelen Gestrengen heer *Guinus Namms*, eerste Luitenant bij het Korps der Genie, lid van gemeld departement.

— Genoegelijk is het ons, te kunnen berigten, dat het loogram der beneden-rivieren, het kruisen en afdriften van het ijs, zijne aanmerkelijke ongelukken hebben plaats gehad.

F R A N K R I J K.

Paris, — 2den Maart.

Heden heeft de koning de zitting der kamers geopend en heeft, bij die gelegenheid, de navolgende aanspraak gedaan.

Mijn Heeren,

» Ik vereenig steeds met vertrouwen rondom mij de pairs des koninkrijks en de afgevaardigden der departementen.

» Sedert onze laatste zitting, hebben gewigtige gebeurtenissen den vrede van Europa en de tusschen mijne bondgenooten en mij bestaande barmhertigheid bevestigd.

» De oorlog in het Oosten is geëindigd; de gematigheid van den overwinnaar en de vriendschappelijke tusschenkomst der mogendheden hebben het Ottomanische Rijk voor de ongelukken, die hetzelve bedreigde behoedende, het evenwigt behouden en de oude betrekkingen der Mogendheden en Staten bevestigd.

» Het onafhankelijk Griekenland zal, onder bescherming der mogendheden, welke het traktaat van den 6den Julij geteekend hebben, uit deszelfs bouwvallen verrijzen; de keuze van den vorst, die geroepen is, om over hetzelve te heerschen, geeft de belanglooze en vredelievende oogmerken der souvereinen genoegzaam te kennen.

» Ik houde mij tegenwoordig, met gemeen overleg mijner bondgenooten, bezig met onderhandelingen, waarvan het doel, eene voor de rust van het Schiereiland noodzakelijke verzoening tusschen de vorsten van het Huis van Braganca te bewerken.

» Te midden der gewigtige gebeurtenissen, waarmede Europa zich bezig hield, moest ik mijne regiminte wraak tegen eene barbarische mogendheid schorsen; maar ik kan eene mijne vlag aangedane belediging niet langer ongestraft laten; de schitterende voldoening, welke ik, tevens de eer van Frankrijk handhavende, wil behalen, zal, met den bijstand des Almagtigen, ten voordeele der Christenheid gedijen.

» De rekeningen van ontvangsten en uitgaven zullen u worden voorgelegd, tevens met den staat der behoeften en hulpmiddelen voor de dienst van 1831. Ik heb met genoeg gezien, dat van weerwil der vermindering, welke de inkomsten van 1829, in vergelijking met die van het vorige dienstjaar, geleden hebben, dezelve de begrootingen op het budget overtroffen hebben.

» Eene onlangs gedane operatie heeft den intrest, voor welchen de geldleeningen kunnen verhandeld worden, genoegzaam aangewezen; zij heeft de mogelijkheid betoogt, om de lasten van den Staat te verligten. Daar zal u eene wet betrekkelijk de amortisatie worden voorgedragen; dezelve zal in verband staan met een ontwerp tot remboursof verwisseling, dat, gelijk wij hopen, hetgeen de schatpligtigen van onze zorg voor hen verwachten, over een zal brengen met de regtvaardigheid en de oplettenheid, verschuldigd aan de zoodanigen onzer onderdanen, welke hunne ka-

pitalen in de publieke fondsen geplaatst hebben; de maatschappijen, welke aan uwe deliberatiën zullen worden onderworpen, hebben ten doel, om alle die belangen te voldoen; zij zullen de middelen ten gevolge kunnen hebben, om, zonder nieuwe opofferingen, binnen weinige jaren, te voorzien in de uitgaven, welke voor de verdediging des koninkrijks, voor welvaart van landbouw en koophandel, voor de werken aan de vestingen en aan de havens, voor de reparatiën aan de groote wegen en de voltooiing der kanalen, zoo gebiedend gevorderd worden.

» Gijl. zult u ook bezig hebben te houden met verscheiden wettten, betrekkelijk de regterlijke magt, met onderscheiden ontwerpen van openlijk bestuur en met eenige maatregelen, geschikt om het lot der op retraite gestelde militairen te verbeteren.

» Ik heb gezocht over het lijden, dat eene lange en strenge winter over mijn volk gebragt heeft; maar weldadigheid heeft haren bijstand vermeenigvuldigd en ik heb met genoeg de edele zorgen gezien, die, op alle punten des koninkrijks, maar bijzonderlijk in mijne goede stad Parijs, aan de behoeftigen besteed zijn.

» Mijne heeren, de eerste behoefte van mijn land is Frankrijk gelukkig en geeerbiedigd; te zien, hetzelfde alle de rijkdommen van grond en nijverheid te zien ontwikkelen en in vrede genieten de vruchten van die instellingen, welke weldadigheid ik den vasten wil heb, meer en meer te bevestigen; immers heeft het charter de openbare vrijheid onder de bescherming der regten van mijne kroon gesteld; deze zijn heilig, mijne pligt jegens mijn volk is, dezelve ongeschonden aan mijne opvolgers over te brengen.

» Pairs van Frankrijk, Afgevaardigde der Departementen, ik twijfel geenszins aan uwe medewerking tot het daarstellen van het goed, dat ik wil stichten; gij zult de trouwloze ingevingen, welke kwaadwilligheid tracht te verspreiden, met verachting (*) van u weren; indien misdadige handelingen mijne regering hindernissen in den weg wilden werpen, die ik niet kan; die ik niet wil voorzien, dan zal ik de kracht, om dezelve boven te komen, vinden in mijn vast besluit, om den openbaren vrede te bewaren, in het festinantig vertrouwen der Franschen, en in de liefde, welke zij steeds voor hunne koningen betoond hebben."

Mensgelingen.

Wij hebben van tijd tot tijd onze lezers onderhouden over eenige der voornaamste raddraaiers en oppositie dagblad-schrijvers, Roussier, van MEKKEN, CLAS en DE POTTER; jammer zou het zijn den doct. SIBVANS van DE WEIJER te vergeten; een *mannelijke* vol wijsheid (?), een *rouwje* van geleerdheid (?); een *goddragtje* van staatkunde (?); een *monsterje* van welsprekendheid (?); een *achillesje* van dapperheid (?); Lid van de maatschappij van *onderlinge overleving*; behoort hij met regt in de Gallerij der groote mannen (??), waarop onze naneven eenmaal niet dan met verp. zullen kunnen nederzien.

De kleine SIBVANS was, in zijne jeugdige jaren, leerzaam en vlug; had Cicero gelezen, de *Pandecten* bestudeerd, de geschiedenis van het *hadendagsche* recht beoefend; en was (dit moeten wij hem ter eere zeggen) niet zonder lof gepromoveerd geworden. Brussel was toen de kantonplaats, die door hem gekozen werd, om zijnen eersten rechtsgeleerdan veldtog te openen; en weldra begon hij ook *ex officio* te schermschermen. Gelukkiger dan zijnen vriend en leermeester van MEKKEN, die uit pure geleerdheid, alle zijne processen verliet, werd hij zeer aangemoedigd en benoemd tot bibliothecaris der stad Brussel, — gaf een nieuwe uitgave van *Hadendagsche* uit; werd *professor* van het *hadendagsche* recht, doer dan zamenloop van alle deze geleerdheden, niet missen; of SIBVANS, die reeds een *stamellijke davis* verwaandheid bezat, meende de *kikero* der Nederlanden te zijn.

Van rechtsgeleerdheid, wijsbegeerte en letterkunde had nu onze heik genoeg; — staatkunde lag dus aan de beurt, en om te beproeven, welke kleit hij zou aannemen, schreef hij (zoo niet verrekert) te gelijk in den *Courrier* en in de *Gazette des Pays-Bas*. In het laatste, hield de *Courrier* de overhand, vooral toen na POTTER van MEKKEN zich hiemin den weg tot de onsterfelijkheid openden en de *hadendagsche* vooruitgezigte aanwees van zijnen roem (?), door middel van dat hadendagsche algemeen bekend te maken. In den kring konde het niet missen, of SIBVANS moest *gerefist* worden; te meer daar hij de zaak van DE POTTER, CLAS, JOHANNIS en DUPRETTI zoo vurig omhelst had. Ook duurde het niet lang of geheel Nederland verzagde van de *dapperheid* dezes jongen wijsgeers (?), en van de *lathaid* (?) zijner tegenpartij.

(*) Opmertkelijk is het, dat deze beide woorden, welke parische papiers melden, door het half officieel avondblad, de *Gazette de France*, weggelaten zijn.

tot zoo verre onze inleiding tot een ernstiger woord, onzen held betreffende.

VAN DE WEIJER, een erkend mede-schrijver van den *Courrier* zijnde, deelt niet alleen in de staatkundige gevoelens van dat blad, maar ook in de onderscheidene *vulle* artikelen, die, onder de bemanteling van den minister VAN MAANEN aan te vallen, den koning, den kroonprins, onderscheidene geachte staatsdignaren, en, in het algemeen, de geheele hollandsche natie hōnen. Niet weinig verbaasd stonden wij dus te kijken, bij het lezen van het proces, den baron de ZINZELING betreffende, dat een *mannelijke* als VAN DE WEIJER, als verdediger des beschuldigten het woord voerende, de onbeschaamdheid gehad heeft, te zeggen: *Des hommes, pour qui rien n'est sacré, ont oublié ce que le caractère du prévenu doit imposer de réserve à l'écrivain public*, enz. Wanneer men iederen regel van elk nieuw uitkomend nummer des *Courriers* met dit gezegde (vergelijkt), waarin men, bijna op elk woord, van de redacteurs sprekende, zou kunnen zeggen: *Menschen voor wien niets te heilig is, — die den ons heiligen van Nassau in verband zouden willen doen beschouwen met namen, die in de geschiedenis gebrandmerkt staan, met de woorden: onderdrukker, tyrān huns volks! — Menschen, die zich niet ontzien hebben, den geliefden egoteling van onzen monarch, den kroonprins der Nederlanden, die, in de veldten van Quatre-bras en Waterloo, zijn bloed voor de onafhankelijkheid van het Vaderland stortte!* Hij, die in Spanje reeds getoond had, dat hij het voetspoor zijner doorduchtige voorvaderen betrad! — Van wien het geheel vijandelijk fransch leger niet dan met bewondering en eerbied sprak! — Menschen zeggen wij, die zich niet ontzien hebben, dezen jongen held, wiens vergoten bloed ten eeuwigen dage de dankbaarheid van geheel Nederland zal blijven ingroepen, van ter zijde, te beledigen. Menschen, die, mer ter zijde stelling van allen eergetoel, zich in de *klaauwen* eener *factie* wiespen, — zich door haat lieten betalen, om te hoonen, te lasteren en het zaad van tweedragt en oproer in het gelukkig Nederland te strooijen! — Zonderling, herhalen wij, kwamen ons dus de woorden van dezen medeschrijver des *Courriers* voor. Neen SIBVANS, dat doet, dat stoof, dat wil in uw mondje niet gedijen. — Menig medelijdend lezende hebt gij ons, sedert eenigen tijd, om uw persoonlijkte afgehoord. — Maak toch, dat het bij dat hagen blijft, op dat wij niet op uw *hadendagsche* woorden moeten terug komen. Uwe eerste riddertogt naar Goud had u zoo bespottelijk in het oog der geleerde wereld gemaakt, dat het *hadendagsche* zoude zijn, om eens een *buitenluchtje* te schenken. Ga eens naar Scheveningen; — de zeelucht zal u misschien goed doen! Mogelijk verdwijnt daar de *staatkundige buff* op uw *schedelje*; — ten minsten men priest het zeewater tegen *pestbuilen*. Denk er eens over na; — het is een goede raad, dien wij u geven; want de omgang met de POTTER, CLAS, ROUSSIER en andere *hadendagsche* is gevaarlijk; dezelve leidt of rechtstreeks naar het gekkenhof, of naar een u zeer bekend gebouw, waarvan de naam begint met *Roussier* *Carnes*. Houdt het ons ook ter goede, dat wij uw pleidooi niet verder analyseren, zalks moogt ons bijstand door worden. Voorheen konden wij nog een *hadendagsche* hagen, waneer wij de pen tegen den *hadendagsche* dagblad, of wel tegen een of ander *hadendagsche* vanden; echter vergaat die veldke *hadendagsche* *hadendagsche* meer.

FRAGMENTEN van DEN LANKER JAS-ZAK VAN BROEDER CHRISTIAAN.

Niet alle plaatsen zijn even geschikt, om *Bijenkorven* op te zetten, dit weet de bekwame Bijenhouder, en brengt dus zijne beroven daar waar vele bloemen weinig tieren; zoo hij ze in de *hadendagsche* van eenen mesthoop plaatste, zouden er, in stede van *hadendagsche*, in gaan huzen. De eigenaar van den *Hadendagsche* van de waarheid hiervan baveestigen; hij heeft zijnen *hadendagsche* eenen *hadendagsche* gezet, en in stede van *hadendagsche* *wespen* er in verzameld, die iederen voorbijganger met *hadendagsche* gifzagen angel steken; de beesjes die uit zijnen korf vliegen hebben geene de minste overeenkomst met de *Bijen*, dan dat zij *gonzen* gelijk deze, gelukkig echter, dat weinigen er naar luisteren, dat ieder ze schuwt en dat de *hadendagsche* alleen ten dienste strekt van de *hadendagsche*, zodat, bij gebrek van onderhoud, de korf *hadendagsche* en het met terng loeren, waaruit dezelve is ontlast. Intusschen heeft de eigenaar van dat *wespennest* eene *hadendagsche* hooge borst; nu, *hadendagsche* is het kenmerk der *hadendagsche*; ja, dit gaat zoo ver, dat hij zich onlangs (No. 14) *hadendagsche* heeft met *hadendagsche*, — met welken adelen en menschlievenden staatsdienaar hij evenveel gelijkt.

kenis heeft als zijne *wespen* met de *nijveré bijen*. Als men den boom uit zijne vruchten moet beoordeelen, dan heeft hij onzes inziens veel meer overeenkomst met de leden van het tegenwoordige Engelse ministerie, die in zoo verre alle gevoel van schamte en menselijkheid hebben uitgeschud, dat zij, om van andere lachheden niet te spreken, den menschenlagter Dom *Miguel*, ook in hunnen naam, door den heer *Bixx*, als *beziel met velle en grootmoedige gevoelens* hebben doen begroeten. — De eigenaar van den soi-disant *Bijenkorf* ga naar het ongelukkig Portugal, alwaar zijne vrienden en bondgenooten het land regeren; hij late daar zijne *wespen* vliegen; daar is meer *vergif* te zamelen dan *hien*; hij behoeft dan zooveel moeite niet te doen, om de *vrijzinnige partij* de bovenhand te doen verkrijgen, en kan zich daar reeds nu verlustigen in de *zegenrijke gevolgen*, die zij weten daar te stellen, als zij willekeurig den Vorst en het land besturen.

Volgens sommige bladen zou men aan Z. K. H. Prins *FREDERIK der Nederlanden* voorstellen hebben gedaan, om den troon van *Griekenland* te beklimmen. Z. K. H. moet hebben geantwoord, dat hij te veel liefde voor zijn Vaderland had, om in de bewilliging van dat verzoek te kunnen treden. In dat antwoord herkennen wij den edelen Prins, die in zoo vele opzichten aanspraak op de hoogachting en dankbaarheid der Nederlanders heeft.

Maar al ware eens de genegenheid, om eene kroon te dragen bij den Vorst steds geweest, dan zou hetgeen Hij tegenwoordig hier te lande ziet gebeuren, genoeg geweest zijn, om Z. K. H. van gevoelens te doen veranderen. Wanneer men ziet hoe de beste der Vorsten, voor zijne zorgen en liefde, van beweldadigde onderdanen, slechts ondankbaarheid, hoon en laster tot belooning ontvangt, waarlijk dan moet alle genegenheid, om een troon te bestijgen verdwijnen.

A L L E R L E I

Een ministergezinde (*ministériel*) heeft in den *Standaard van Vlaenderen* geschreven!!!

» Hoe is het mogelyck dat Ghy 't hebt kunnen zien? vragen wij met *GEBRECK VAN ANSTREK*, en de Bede zou er hadelyk op laten volgen:

» 't Is per abuys geschiedt. 't Gebreck van sulke lieden
» Die, dom en bot van aet, sijn standart-dragers
» Maer van hun eighen volck, noch kleur noch naemen sietten.
Arme *Standaard van Vlaenderen*, Arme *Courrier*, die ministerielen misbruikt!!!

De *Bijenkorf* (van *Dordrecht*, N. 3. 1005) den heer *Goussier* heeft, die *standart-dragers* den staatsman van 1825 door vergeten te vergeten zelfs van hetgeen men eenmaal ten hemel verheven heeft, is even als het vergeten van weldaen, een kenmerk der tegenwoordige Nederlandsche oppositie.

WETENSCHAPPELIJKE EN LETTERKUNDIGE BERIGTEN.

Geschiedenis van het Patronaatregt, anders genoemd Kollatiereg, in verband met het Christelijk kerkbestuur, sinds de vroegste tijden tot op den tegenwoordigen tijd; door A. IJPEIJ, Hoogleraar te Groningen. Te Breda, bij BROESE en COMP.

1829; gr. 8°. 624 bl.; benevens aantekeningen, bijvoegsel, etc., 210 bl. — 1827, 00

De geschiedenis van het kerkelijk regt, van het *ius canonium*, was lange tijd der meest algemeene voorwerpen van studie; inzonderheit was deze beoefening zoo nu aan die der godgeleerdheid en rechtsgeleerdheid verknocht, dat zij met de eerste veelal zamenging, van de *theologie* een samenhangend deel werd beschouwd, waarvan tot over veertig jaren de titel van *meester* in de beide regten getuigde. Het was toen de hervorming op zich zelve, als wel de voorafgaande versterking tusschen kerk en staat, en de minder blinde berouw, die men door geheel *Europa* aan de *viagers* en bekijktijds *kollektoren* der geestelijkheid toedreef, waaraan de *oorzaken*, waardoor de beoefening van dat regt zoo niet in onbruik geraakte, dan toch allengs meer beperkt werd en zich bepaalde bij de spaarzaam bijgewoone lessen en de afzonderlijke overwegingen van hoogleraren.

Als nu echter waar is, dat tusschen meest alle wetenschappen een onderling verband bestaat, en dat bijzonder het kerkelijk regt, althans dan ook zijne wetkracht verloor, en misbaar is, niet alleen tot de grondige kennis der kerkelijke geschiedenis, maar ook tot het regt begrip der wereldlijke, gedurende de twaalf of dertien eerste eeuwen onzer tijdrekening, dan is het niet ten onrechte, dat men zich, sedert eenigen tijd, vooral bij onze naburen de Duitschers,

met meer ijver op dat regt heeft toegelegd; en mogen wij ons wellicht verheugen, dat er eene tusschenruimte is geweest, in welke het niet werd beoefend. Deze tusschenruimte toch heeft ons les gemaakt van den invloed, die eene altijd voortgaande studie op ons uitoefent, en dringt ons de stellingen niet op, die vroeger, onder den dwang van al te partijdige uitleggers, waren algemeen geworden; als 't ware op een hoger standpunt geplaatst, zien wij het kerkelijk regt voor ons als eenen belangrijken tak van studie, maar tevens als tot die wetenschappen behoorende, welke, buiten dagelijksche toepassing zijnde, zich met eene geheel vrije bespiegeling en beoordeeling laten behandelen; eindelijk is dit voorregt van dubbele waarde, wanneer het een onderwerp geldt, dat, vroeger een deel van het kerkelijk regt uitgemaakt hebbende, en daaruit dus geheel opgehelderd moettende worden, echter in toepassing het gantsche ligchaam van dat regt verre heeft overleefd en nog tegenwoordig voor velen belangrijk is. Het *Patronaatregt* is een van de *weinigste* onderwerpen, die tot deze klasse kunnen worden gebracht. Het vindt zijnen oorsprong niet in de besluiten der geestelijkheid, niet in de willekeurige beslissingen van kerkvergaderingen, maar alleen in de onveranderlijke grondregels van eigendomsregt, en van daar, dat, evenzeer als het voor den onbepaalden invloed der kerkelijken bestond, het nu nog, door geheel Europa, onder verschillende wijzigingen, plaats vindt; zoo zeer zelfs is dit waar, dat men zich welligt zou verwonderen, dit regt onder de hoofddeelen van het kerkelijk regt te zien opgenomen, indien men de onvernemende pogingen niet kende; waarmede de geestelijkheid, in den voorjaar zoo gunstigen tijd der middeleeuwen, alles wat haar kon verrijken, wat slechts in 't geringste verband met hare *voorzieningen* stonden; en voorwaar was het dan geen wonder, dat een regt, dat om geestelijken te kiezen, hoezeer in bijzondere kerkegebouwen, allengs onder haren invloed kwam; van daar, dat hetzelfde grootendeels moet nagespoord worden in de ontzaggelijke verzamelingen van het kerkelijk regt; van daar, dat het in het voorregt deelt, om ook nu geheel onafhankelijk te kunnen worden behandeld.

Aanzienlijk is, wel is waar, de lijst der schrijvers, die over dit onderwerp hunne gedachten hebben medegedeeld; maar onder dezen zal men te vergeefs eenen zoeken, die daarin onpartijdigheid met de vereischte kundigheden paarde; het *meest* allen te achten van het kerkelijk regt, die het behandelden als een onderdeel van dit regt, en zich evenmin de moeite gaven, om het *Patronaatregt* ook uit de burgerlijke wetsverzamelingen op te sporen, als om hetzelfde in zijnen oorsprong op te sporen, en te den ondergang van het kerkelijk regt te vervolgen. In dit gebrek te voorzien is het doel geweest van den schrijver van het hierboven aangekondigd werk; het is dezen, blijkens het voorbericht en de inleiding van hetzelfde, en zoo als wij meenen met regt, voorgekomen, dat het *Patronaatregt*, als nog, zoo wel bij ons als bij vele onzer naburen, van kracht zijnde, de geschiedenis van dit regt waardig is te worden gekend; dat dezelve welligt zal dienstig zijn om bij velen, niet genoegzaam ingelichten een te verdedigen vooroordeel tegen dat regt weg te nemen, even als om de *voorzieners* en bezitters daarvan de juiste gronden te wijzen, dat eindelijk die geschiedenis, ook wetenschappelijk, niet zonder belang zou wezen; en zal men van dit laatste, vooral na eene aandachtige lezing, zoo zeer overtuigd zijn, dat weinige met den schrijver zullen instemmen, omtrent het gebruik van dit werk meestendeel van *kerkelijke* en *burgerlijke* regthaken toe te passen. Inzonderling, als het ons vergund ware, zoo zeer van des schrijvers gevoelens al te wijken, zouden wij zeggen, dat dit geschrift van te grooten omvang, dat de behandeling te volledig is, om daarin niet veel meer dan eene teregtwijzing te vinden; dat zouden wij 't geheel beschouwen als een geschiedkundig wetenschappelijk betoeg van al wat immer ten opzichte van het *Patronaatregt* als daadzaak is voorgevallen en als bepaling is geweest; hieruit volgt, wel is waar, dat men, door middel van dit betoeg, beter dan ooit in staat is, om over de bepalingen van kracht en grenzen van dit regt te oordeelen, maar het is tevens een geheel, dat het de plaats zal toewijzen op eenige weinige klassieke verhandelingen, die in onzen leeftijd het meest aien.

(Het vervolg in ons volgend nummer.)

Berigt van *Inteekening* op een werk getiteld: *Gedenkstuk van Nederlandsche Kollatieregten*, ter Zee- en Landrecht door *ENGLANDS GERRIT*, en *Inteekening* groot in de platte te samen ongeveer 50 vellen druks, tegen 15 cent het vel. Bij *G. PORTIELTJE* te Amsterdam.

De uitgever van: *Schoonheden en merkwaardige tafereelen*

de Nederlandsche Geschiedenis, en andere fraaije werken, had zich, bij het Nederlands letterlievend publiek, reeds voordeelig bekend gemaakt, zoo door de goede keuze zijner ondernemingen, als ook door de stipste nakoming zijner voorloopige aankondigingen. Met genoegen bespeurden wij, dat hij zijne pers niet laat rusten, maar gedurig voort gaat met het leveren van regt nationale werken, die eene bijzondere eereplaats in de boekverzameling van elken Hollander verdienen. Het prospectus van het bovengenoemd werk, dat als eene eerste proef kan aangezien worden, is tevens voor ons een klaarlijk bewijs, dat de drukkunst in het Noordelijk gedeelte van ons Rijk op den weg is, hare oude regten te hernemen. Deze onderneming verdient dus van alle kanten aangemoedigd te worden, waarom wij ook, van onze zijde, onze lezers uitnoodigen, om, op dit werk, waarvan de inteekening tevens bij de uitgevers dezer geopend is, in te schrijven.

MARKT-PRIJZEN

DER STAD BREDA,
van den 5 Maart 1830.

	Gl. Df.
Het Nedert. Middel Tarwe.	f 8,48
Het dito dito Rogge.	4,61
Het dito dito Boekweit.	4,38
Een groot Tarwe-brood, van een pond Nederl.	0,14
Een groot Rogge-brood, van een pond Nederl.	0,22
Een groot Boekweit-brood, van 5 pond Nederl.	0,24
Een Nederl. pond Tarwen-Meel.	0,28
Een dito pond Boekweit-Meel.	0,16
Een dito pond Boter.	0,40
Zand Aardappelen (Van of Madder).	2,50
Het 1000 Eiken Telhout.	3,20
Het 1000 Doof Hout.	2,00
De 100 Spaanders.	3,35
De 100 Struiken.	3,33
De 100 Mutsaard.	3,20

ADVERTENTIE.

Heden verlost voorgeschied van eenen welgeschapen
ZOO van **M. S. C. HERBIG**, geliefde
 M. KOENEN.
 Kapitein, Administrateur van kleeding, etc.
 Dienende sedert tot keninging aan familiën en bekenden.
 Breda, den 3den Maart 1830.

PUBLIEKE VERKOOPING.

De **WONING** van **Willelmus de Lierde**, residerende te Oudenhoop, kanton van dien naam, arrondissement Breda, is van meening, ten verzoeke van den Heere **Nikolaas Gramer**, Particulier, wonende te Rotterdam, als gevolmachtigde van de Ertgenooten van wijlen **Mensmert Eickma**, op woensdag den 24 Maart 1830 van huize en herberge van **Adriaan Spels**, op donderdag den 8 April daarna volgende, ten huize en herberge van **Cornelis Cornelisse van Beckhoven** te Leur, beide des namiddags om 5 ure finaal presenteren te verkoopen.

Een **WOONHUIS**, bestaande in twee **HUIZINGEN** voorzien van onderscheidene **BENEDEN- en BOVENKAMERS, KEUKENS, KELLERS, KLOEDERS, WASSCH- en DROOGKAMERS, VEEVER, GROET-SLEEK, BLOEM- en MOESTUINEN, BOOMGAARDEN, SLINGERBOSCH, DREVEN** met schone **EIKENBOOMEN** en verdere... groot te samen 77 roeden 50 Ellen.

De **percelen AAL- en WEILAND**, groot te samen 20 Rooden, alle bij makende... gemeente Eten en Leur, bij geallieerde... heeren.

NB. Nadere afdeling begeerenden, adresseren zich bij de Heer **Hendrik Vissers**, meester Bierbrouwer op de Leus, bij den Notaris voornoemd.
 Oudenhoop, den 4 Maart 1830.

A. W. DE KLERCK, Notaris.

...gevoerd, tegen den 1sten Mei... gevraagd, een **WONING**, bestaande in eene der straat... te samen 3 beneden en 2 boven kamers...

Te Breda, bij **BROESE & Cozz.**, Boekdruckers en Boekverkoopers.

de laatste vooral eenigzins ruim. Hiervan opgave te doen aan de drukkers dezer Courant, onder Lett. Z.

F. L. HESSELS,

HOLOGIEMAKER, Wijk D, No. 61, op de Groote Markt, te BRED A, ziet zich, door de onderscheidene betrekkingen, die hij, tijdens en sinds zijn verblijf te P A R Y S, aldaar met eenige der voornaamste fabrikanten aanknoopte, in staat gesteld tot het leveren van allenhande soorten der meest **MODERNE-PENDULES**. Een en ander van onderscheidene, doch altijd zeer billijke prijzen. Hij heeft de eer, zich der genegenheid zijner geëerde begunstigers bescheidenlijk aan te bevelen.

Al de genen, die iets te vorderen hebben van **NICOLAAS DE GROOT**, wonende te **Waalwijk**, kunnen, ter bekoming van geheele of gedeeltelijke voldoening hunner pretensien, daarvan, voor of op den 1sten Maart 1830, opgave doen bij **A. HUPPEL**, in de Schoolstraat te Breda, Wijk D No. 359. Brieven Franco.

HOOGDUITSCHER OPERA

De ondergeteekende, gevoelig voor de genotene gunst, zijn gezelschap operisten in het gepasseerde jaar binnen Breda te beurt gevallen, opende, voor zijn vertrek naar **Middelburg**, eene tweede Inteekening voor nog 8 te geven **REPRESENTATIEN**, in de maand December; doch door het strenge jaargetijde werd hij verhinderd, aan zijn gegeven woord te voldoen. Thans, nu de rivieren hem een vrijen doorgang aanbieden, rekentst hij, om zijne verplichting te komen vervullen, en reept bij deze de genotene gunst op nieuw, bij het kunstminnend publiek in, hied te dien einde een nieuwe lijst ter teekening aan, waarvan de prijzen voor hem zoo zijn gesteld, dat het de goedkeuring van elken hoogbetent de edelste aller kunsten zal moeten wegdragen.

De speeldagen zullen nader door **Biljetten** en door de **Courant** worden bekend gemaakt, kunnende men zich verzekerd houden, dat hij alles zal aanwenden, om, met zijn talrijk gezelschap, dien lof te verdienen. Men hij zoo schadeloos, steeds inoogta... is bij **BROESE & Cozz.** voerhanden.

Bij de Boekhandelaars **BROESE & Cozz.** te Breda, is van de pers gekomen en alom verzonden de 1ste **AFLEVERING** benevens het **PROSPECTUS** van Inteekening op het werk getiteld:

I. HANDBOEK voor **JONGE BOEKENAARS EN LIEFHEBBERS** van **SCHILDERKUNST**, of volledige aanwijzing ter vervaardiging van allerlei soorten van Schilderwerken, bevattende tevens eene opgave van de samenstelling en behandeling der **Verwen** en **Werktuigen**, alsmede van de **Werktuigen en Gereedschappen**, bij de Schilderkunst in gebruik, benevens al hetgene een schilder, ter vervaardiging van kunst en Wetenschappen, in het bezit van **H. F. B. ROUWER** heeft.

Dit werk, het resultaat eener veertigjarige ondervinding, is niet alleen aanbevelbaar voor den Jongen Beoefenaar der Schilderkunst, maar ook voor den geoefenden Meester, en in het algemeen voor hen allen, die met den aard en het samenstel der **Verwen**, alsmede met de **Werktuigen, Gereedschappen**, en al wat de Schilderkunst aangaat, iets te doen hebben, engeen daarvan onbekend zijn. De **Verwen** betreft, met de uiterste nauwkeurigheid, de vermeerdering en vermindering van de **Verwen**, de doorvoer van vel en het... der Schilderkunst, kunnen, bij den tegenwoordigen toestand der kunst in ons Vaderland, derzelver beoefenaars niet dan welkom zijn; daar de schrijver van al, wat de tegenwoordige staat van vordering in kunsten en wetenschappen bruikbaar is aan de hand gaf, partij heeft weten te trekken en met zijne eigene ondervinding de belangrijkste proeven heeft bevestigd. Het werk zal in 4 afleveringen of stukken het licht zien, en voorzien van 7 nette afbeeldingen, niet hooger dan f6 te staan komen. De late aflevering f1,50 is van de pers en met het prospectus verzonden. Men kan bij de voornaamste Boekhandelaars onzes lands de inteekening openstellen.